

AHMED İBN-İ ASİM EL-ANTÂKÎ (4)*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm,

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-ahirîn, muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ... Emmâ ba'd:

Çok aziz, kıymetli ve muhterem müslüman kardeşlerim!

Allah hepinizden râzı olsun, iki cihanda bahtiyar eylesin cümlenizi, gönüllerinizin muradlarını dünyada ahirette ihsân eylesin, Peygamber Efendimiz'in şefaatine nail eylesin, ahirette ona komşu eylesin, rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin...

Ebû Abdirrahmân es-Sülemî Hazretleri'nin yazmış olduğu, ciddî bir alimin, büyük bir sòfînin, mutasavvıfın yazmış olduğu, *Tabakâtü's-Süfiyye* isimli çok kıymetli kaynak *eserin, 139. sayfasında 14. paragraftayız. 18. terceme-i hâl Ahmedü'bnü Asımını'l-Antâkî Hazretleri'nin hayatı ve sözleriyle ilgili bölümü okumağa devam ediyoruz.*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bu mübarek zâtın sözlerinin bir kısmını geçtiğimiz hafta okuduk, çok beğendik, çok güzel... Ne haddimize yâni bizim; büyük zâtların sözlerini beğenmek de bir seviye ister ama, çok güzel, hayran kalıyor insan sözlerinin güzelliğine... Bu hafta da devam edeceğiz kaldığımız yerden. Bu şahıs bitince, ondan sonra bir başka şahıs gelecek. Bakalım hangi şahıs gelecek karşımıza, inşâallah bitirirsek...

Bu mübarek zâtın sözlerini okuyup izaha başlamadan önce, başta Peygamber SAS Efendimiz olmak üzere bütün enbiyâ ve murselîn hazretlerinin ruhları için; bütün ashâb-ı kirâmın, evliyâullahın, sâdât ve meşayih-i turuk-u aliyemizin ruhları için; ve hâssaten beldemizin medâr-ı iftihârı olan, bizim beldemizdedir diye iftihar ettiğimiz, sevindiğimiz Yûşâ AS'ın ruhu için, Ebû Eyyüb el-Ensârî Hazretleri'nin ruhu için; Fatih Sultan Muhammed Han Hazretleri'nin ruhu için, ordusu mensubu mübarek mücahidlerin ve sair gazilerin, şehidlerin, sâlihlerin,

mü'min ve müslüman geçmişlerimizin ruhları için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyup, onların ruhlarına bağışlayalım. Ondan sora dersi okumağa devam ederiz. Buyurun:

.....

a. Akıllı İnsan Kimdir?

139. sayfanın 14. paragrafını okuyoruz.

قَالَ وَقَالَ أَحْمَدُ الْعَاقِلُ مَنْ عَقَلَ عَنِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ مَوَاعِظَهُ وَعَرَفَ مَا يَضُرُّهُ مِمَّا يَنْفَعُهُ

TS. 139/14 (*Kàle ve kàle ahmedü*) Yâni geçen hafta okuduğumuz rivayetleri söyleyen râvîler dediler ki: (*Ve kàle ahmedü*) Ahmedü'bnü Âsımîni'l-Antâkî şöyle buyurdu: (*El-âkilü men akale ani'llâhi azze ve celle mevâizahû, ve arafe mâ yedurruhû mimmâ yenfauhû.*)

Buyurmuş ki: (*El-âkilü men akale ani'llâhi azze ve celle mevâizahû*) “Akıllı insan kimdir?.. Akıllı insan, Aziz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ'dan kitapları vasıtasıyla, peygamberleri vasıtasıyla kendisine gelen öğütleri, nasihatleri, Allah'ın emirlerini, nasihatlerini, yasaklarını akledebilen kimsedir.” Akıllı bu kimsedir.

Çünkü Allah kullarına emir gönderiyor. Neyle gönderiyor?.. Peygamberlerle gönderiyor. O peygamberlere indirdiği vahiylerle gönderiyor. E o emirler, o öğütler niçin?.. Bir kere tutulmak için. En başta Allah'ın emri tutulacak, onun için. Ama bu emirlerin gayesi ne? Gayesi insanın faydası... İnsanoğlunun hem dünyada, hem ahirette tehlikelerden kurtulması, mutlu olması için, saadete ermesi için. Allah'ın emirleri niçindir?..

İnsanların hem dünyada, hem ahirette saadete ermesi içindir.

Yâni, kullar Allah'a kulluk edince, bir şey mi kazandırıyorlar?.. Hâşâ sümme hâşâ!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri bir şey kazanmaktan, kaybetmekten münezzehtir. Bizi yaratmış yâni bize ihtiyacı yok ki. İsterse yaratır, isterse yaratmaz. İsterse öldürür, isterse diriltir. Nedir yâni bizim yaptığımız?.. Bizim yaptığımız bize fayda sağlayan şeyler. Allah bizi imtihan için göndermiş, emir de buyurmuş: “Şunları şunları yapın, şunları şunları yapmayın! Bakın size şöyle yapmanızı tavsiye ederim, şöyle yapmamanızı tavsiye ederim. Şu kötüdür, şu iyidir.” diye. Neden bunlar?.. Bizim dünyada da, ahirette de saadet dediğimiz şeyi yakalamamız için. Yoksa, Allah, kötü şey emretmez.

قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ

(الأعراف: ٢٨)

(*Kul inna'llàhe lâ ye'mürü bi'l-fahşâ*) [De ki: Allah kötülüğü emretmez.] (A'râf, 7/28)

وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ

(كاف: ٢٩)

(*Ve mâ ene bi-zallâmin li'l-abîd*) [Ben kullara asla zulmedici değilim!] (Kaf, 50/29) Allah kullarına zulmedici değil. Hani sözü geçiyor diye, kudreti tam diye,

“Şöyle yapın, böyle yapın, kendinizi öldürün, asın, kesin, yakın, yıkın! Bir eve toplanın, kendinizi ateşe verin, öldürün, uçurumdan atın!” Böyle şey demiyor ki Allah.

Kim yapıyor onları?.. Sapıklar İsviçre’de dağ villasında toplanmışlar, kendilerini yakmışlar. Yakmış mı, öldürmüş mü, başındaki herif mi öldürmüş, ne olmuş, anlaşılmadı galiba; ben gazeteleri çok okuyamadım ama... Allah böyle şeyleri emretmiyor. Allah, kullarına hem dünyada, hem ahirette saadete ermeleri için gerekli hakikatleri öğüt veriyor, emrediyor. Yâni insanoğlunun aklı varsa, Allah’ın öğütlerini, nasihatlerini tutar, mutlu olur. Hepimiz mutluluğu aramıyor muyuz?..

“—Hocam, bir kız gördüm, aman müsaade et de evleneyim, çok mutlu olacağım!..”

Herkes saadetin peşinde...

“—Aman hocam bir dükkan açtım, dua et de çok para kazanayım!..”

Çok para kazanınca, mutluluğu satın alacağını sanıyor. İşte tabii birçok şeyler yapılabiliyor diye parayla... Herkes mutluluk peşinde değil mi?.. Bazen de parası olduğu halde mutlu olamıyor, intihar ediyor filan... O da mutlu olamadığı için intihar ettiğinden mutluluk gene gaye. Gaye gene mutluluk yâni herkes mutluluğu istiyor. E Allah da insanlara hem dünyada, hem ahirette mutlu olsunlar diye bu emirleri söylüyor. Yâni kendisi için değil.

أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

(فاطر: ١٥)

(*Entümü'l-fukarâu ila'llàh, va'llàhu hüve'l-ganiyyü'l-hamîd*) “Sizsiniz Allah’a muhtaç olan. Allah’ın size ihtiyacı yok. O ganîdir, müstağnîdir, her türlü hamdın sahibidir, layıktır, hamd onundur, her türlü övgü onundur, her şey onundur.” (Fâtır, 35/15)

O halde akıllı insan kimdir?.. Falanca adam akıllı, profesör olmuş, ordinaryüs profesör olmuş. Filanca adam işte yükselmiş, falanca mevkiin, makamın sahibi olmuş, çok akıllı... Falanca adam çok zengin, üç tane Mercedes’i var, beş tane köşk var, iki tane yalısı var, şu kadar parası var, bu kadar bankası var... Akıllı kim?.. Parası olan mı, mevki olan mı, rütbesi olan mı?.. Akıllı olan kim?..

Akıllı olan; kendisini dünyada, ahirette saadete kavuşturan, ahirette mutlu olan. Ahirette cayır cayır yanacak işi bu dünyada yapıyorsa, bu adam akıllı mı? Değil... Vallâhi değil, billâhi değil! Aptal... Ahirette yanacak. Hem de ebedî yanacak. Cayır cayır, cayır cayır devamlı... Ölse kurtulacak ama, ölmek de yok... Ölmeyecek, cezayı çekecek. E şimdi bu adam akıllı mı?.. Beş tane banka kurmuş, şu kadar mafya çetesi kurmuş, şu kadar mülk almış, bu kadar adamı var, bu kadar ortalığı kasıp kavuruyor.

Bugün bana bir devlet başkanının kardeşini söylediler. Yâni Türkiye değil de, Türkiye’ye

komşu bir ülkenin [Suriye'nin] devlet başkanının kardeşini... Dünyanın en büyük mafya çetesinin reisiymiş. Haa, anlaşıldı. Eroin mafyasıymış.

Tabii çeteler de sıradan insanlara dayanmıyorlar. Gidip nereye dayanıyor? Ya devlet başkanına dayanacak, ya onun kardeşine dayanacak, ya onun kardeşine dayanacak. Ya generale dayanacak, ya ordu komutanına dayanacak ki aksamasın, hudutta geçirdiği eroinler yakalanmasın... Polis tam yakalayacak, "Kenara çekil!" deniliyor, "Bakma oraya!" deniliyor, "Aldırma, tamam, o iş bitti." deniliyor; geçiyor.

İçki de geçiyor... Suudî Arabistan'da içki yasak. Suudî Arabistan'a içki sokmak yasak. Yasak ama, kime yasak? Acizlere yasak. Senin benim gibi vatandaşlara yasak. Ya yüksek şahıslar yaparsa, prensler yaparsa?.. O zaman oluyor.

E eroin nakletmek, uyuşturucu ticareti yapmak, bilmem ne... İşte narkotik şube yakalar insanı. Ama ya devlet başkanının kardeşi yapıyorsa?.. O zaman geç aslanım, buyur diyorlar, tırlar geçiyor o ülkeden öbür tarafa. Yakalandığı zaman da bakıyorsun, şu kadar milyar dolarlık yakalanmış... Muazzam paralar. O para insanın eline geçti mi, deli eder insanı.

Şimdi bu adamlar mı akıllı?.. Yâni parası çok olan mı akıllı, rütbesi çok olan mı akıllı veyahut bilgisi çok olan mı akıllı, kim akıllı?.. Akıllı olan, ahirette kendisini azaba uğramaktan kurtarabilendir. E bu nasıl olacak? Allah'ın öğütlerini tutmakla olacak.

Allah öğüt veriyor:

يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

(النحل: ٩٠)

(*Yaizuküm lealleküm tezekkerûn*) ne demek?

Her Cuma duyuyorsunuz: Allah size öğüt veriyor, vaaz veriyor ki (*lealleküm tezekkerûn*) *aklınız başınıza gelsin, anlayasınız diye.*” (Nahl, 16/90) Öğüt veriyor Allah. “Ey kulum şöyle yapma, fena olur, dünyada da fena olursun. Sonra pişman olursun.” İhtiyarlayınca

fena olur. Sıhhatini kaybedince fenana gider.

“—Tüh ya, hay Allah! Keşke Allah’ın emrini tutsaydım, keşke içki içmeseydim...”

Ama ciğer paralandı, karaciğer siroz oldu. Sen içkiyi içmeseydim dedin ama, Allah’ın öğüdünü tutmadın, iş işten geçti. Gençliğinde hızlı yaşamış... Ne oluyor? 35 yaşında hızı kesiliyor, bitiyor. Keşke o kadar hızlı yaşamasaydım... Hızlı yaşamaktan maksat, yâni her türlü naneyi yemiş, her türlü haltı karıştırmış demek yâni. Bir de felsefesi var: Arkadaş bu dünyada hızlı yaşayacaksın, çabuk öleceksin filan... Kamyon şoförleri edebiyatları vardır, böyle arka taraflara yazılmış. Artık oku oradan, neler neler... Böyle hepsini defterine yaz. Neler yazıyor!

Hem dünyasını mahvetti, hem sıhhatini mahvetti, hem anasını, babasını kahretti, hem ailesini perişan etti, hem çocuklarını öksüz bıraktı. Bu akıllı mı şimdi?..

Değil. Sonunda akıllı olmadığı anlaşılıyor. Bir de ahirette azap görecek. Eğer imansızsa, devamlı azap görecek. İmanlı ama suçluysa, suçu kadar azap görecek. O da akıl işi değil. Yâni insan bir cehenneme düştü mü, yüzlerce yıl yanacak. Çocuk oyuncağı değil yâni.

“—Girerim, çıkarım; mü’minim çünkü...”

Girersin, çıkarısın ama mahvolursun! Kolay değil... Oraya bir düşen yüz binlerce yıl, milyonlarca yıl yanacak. Onun hesabını yapmıştık geçenlerde, uzun hesabı. Hesapla çıkıyor ortaya hadis-i şeriflerden.

Akıllı insan kimdir? Bak ne güzel söylüyor. Kısa söylemiş. Bir bu nasihati tutsak biz kurtulacağız. “Akıllı insan, Aziz ve Celîl olan Allah’ın kendisine gönderdiği, Allah’tan kendisine gelen öğütleri akledendir, anlayandır. Allah’ın öğütlerini duymak mühim değil. Duymak, akletmek demek değildir. Çocuk böyle mecmuayı okurken anası bir şey söyler, söyler söyler... Heh der çocuk gene başını kaldırır. Neden?.. Sözü duydu, heh diyor çünkü, babasının bir şey dediğini duydu ama akli mecmuada, dergide olduğu için ne dediğini anlamadı Duymak akletmek değildir. Bak ne diyor:

(El-âkilü men akale ani’llahi azze ve celle mevâizahû) Allah’tan kendisine gelen öğütleri kavrayandır. Anladın mı bu işi? Anladım. Heh, tamam mı şimdi? Dalga geçmedin değil mi, kulağın iyi açtın, iyi duydun değil mi? Bir kulağından girip öteki kulağında çıkmadı değil mi? Anladın mı tamam.

İşte anlarsa akıllıdır. Anlamamışsa akıllı değildir çünkü ya dünyada ya ahirette, ya da hem dünyada hem ahirette cezasını çekecek. Şimdi o akıllı değil o zaman. Kendisini tehlikelerden kurtaramadı, binâen aleyh aptal. Akıllı değil. Ne kadar güzel.

O halde ne yapacağız muhterem kardeşlerim?.. Allah'ın bize ne öğüt verdiğini öğreneceğiz.

“—Hocam, vaktim yok.”

“—Kerata başka işin ne? Sen bu dünyaya imtihan için geldin, senin işin Allah'ın sana ne dediğini arayıp öğrenmek, bilmek.”

“—Vay bu kadar önemli mi?”

“—Önemli tabii... O kadar hayâtî. Her işini bırakacaksın, önce bunu öğreneceksin. İşim var ne demek! İşin senin Allah'a güzel kulluk etmek...”

Kulluk etmiyor, Amerika'da okuyor, elifi görse mertek sanır, yâni sopa sanır. Amerika'da okumuş, gusül etmesini bilmez. Centilmen, güzel giyimli, kravatı çok uymuş elbisesinin rengine, desenine, jilet gibi keskin... Ayakkabıları güzel, çok güzel dans yapar, samba yapar, rumba yapar vs... Kıymeti yok. Kendisinin bilmesi gereken şeyleri öğrenmemiş.

“—E hocam, herkesin bir mesleği var!..”

Herkesin bir mesleği var ama hepimizin müşterek, tek bir mesleği var; hepimiz Allah'a güzel kulluk etmekle vazifeliyiz. Öteki işlerin hepsi ondan sonra gelir.

Teknik Üniversite’de profesör olmak gaye değil. Fransa devletinin başkanı olmak gaye değil. Gaye Allah’a kulluk etmek... Ey mü’min, birinci vazifen Allah’a kulluk etmek. Önce o... Sonra profesör, devlet adamı, başbakan, başbakane... vs. vs. vs. Ondan sonra geliyor hepsi. Doktor, ziraatçı...

“—Çok işim var, tüccarım!”

Tüccarlık gaye değil. Senin asıl işin Allah’a kulluk etmek... Tüccarlık sonra... Her şey daha sonra... Hepimizin müşterek vazifesi nedir? Allah’a güzel kulluk etmektir. Bunun için ne lâzım?.. Allah’ın emirlerini bilmek lâzım!

“—Hocam, Allah’ın emirleri Arapçaymış. Kur’an Arapça inmiş, Peygamber Efendimiz’e gelmiş, o da Arapça... Ben Arapça bilmiyorum.”

Öğren kerata! Öğren Allah’ın emrini. Japonca da inseydi Kur’an, Japonca öğrenecektin, eciş bücüş harflerle... Dört bin tane miymiş neymiş harfleri Japon alfabesinin. Hapı yutardın o zaman. Dua et ki, yirmi sekiz harfli Arap elifbâsı... Öğreneceksin, çünkü hayati önemi var. Dünyevî ve uhrevî önemi var, ebedî önemi var, bitmeyen önemi var.

E millet öğrenmiyor. Tın tın. Hani böyle şişkin top oluyor, vuruyorsun, tın tın... Adamın kafasına da vuruyorsun, tın tın, bomboş, futbol topu gibi bomboş. Ne din var, ne iman var, ne ilim var, ne irfân var... Evet, bir şeyler öğrenmiş. Bana ne, başına çalınısın! Asıl öğrenmesi gereken şeyi öğrenmedi, kendisini kurtaracak şeyi öğrenmedi.

Eh, ne öğrenirsen öğren; ne kıymeti var? Sen önce Allah’a kul olmayı öğren!

Bak dün akşam bir şey öğrendim, memnun oldum. Bir Amerikan kolejinde okuyan bir bey anlattı bana. Ramazan’a birkaç gün kalmış, diyor ki:

“Bizim Amerikan kolejinde hocaların hepsi misyonerdi.” Bana anlatan İngilizce tedrisat yapan bir Amerikan kolejinden mezun olmuş birisi. “Hepsi misyonerdi, okulda kilise vardı, kiliseye de gidip ibadetlerini de yapıyorlardı.”

Çocuklardan bir tanesi öteki gençleri toplamış, çıkalım müdüre demiş. Çıkmışlar, demişler ki:

“—Biz müslümanız. Ramazan geliyor, bize bir oda tahsis et, biz namaz kılacağız.”

Yaptırmışlar ve Ramazan’da ibadetlerini etmişler. O öncü olan çocuk da, müdürün sorduğu her soruya cevabı vermiş. Müdür de Amerikalı ve papaz... Ne itiraz söylediye hepsine cevap vermiş

Onun fikirleriyle onu yenmiş, Amerikan kolejinde bir sınıfı mescid yaptırmış. Aslında kilise orada varsa, burada da cami olması lâzım! Çünkü, Türkiye’deki öğrencileri alıyor. Binâen aleyh kilise kadar, kiliseden daha büyük cami olması lâzım!..

Türkiye’de hristiyanlar müslümanların kaçta kaç?.. Müslümanlar hristiyanların kaç kat fazlası? O zaman caminin de kiliseden o kadar büyük olması lâzım.

Elli katı, yüz katı falan olması lâzım. Neyse bir sınıfı mescid yapmışlar.

Hoşuma giden tarafı şu... Dedim ki:

“—O çocuk, o müdüre çıkıp da, ‘Bize bir dershaneyi mescid yap!’ diye söyleyen, öncü olan lider çocuk, o şimdi nerede, sağ mı?” dedim,

“—Sağ, falanca yerde büyükelçi, sefir.” dedi.

El-hamdü lillâh! Allah adetlerini arttırsın. Demek ki gerçeği bilenleri de var.

Akıllı insan kimdir? Allah’tan kendisine gelen öğütleri duyan değil, akledendir. Akledeceksin, öğreneceksin. Arapça öğreneceksin; hocaya yalvaracaksın, camiye geleceksin, diz çökeceksin, zamanını harcayacaksın, dinini öğreneceksin. Herkesin öğrenmesi gereken miktarda öğreneceksin.

Ondan sonra, iş bölümü vardır insanlar arasında... Toplum fertleri topluluk halinde yaşamının kendisine yüklediği vazifeleri bilir ve toplumda faydalı bir iş yapar. Birisi fırıncı olur, birisi demirci olur, ötekisi bilmem ne olur, herkesin bir mesleği olur. Olur ama herkesin müşterek mesleği, parantezin dışındaki ortak katsayı İslâm... Herkes müslümandır. Ondan sonra hangi meslektense meslekten... Müslüman doktordur, müslüman ziraatçıdır, müslüman sefirdir, müslüman vekildir, müslüman tüccardır, müslüman memurdur, müslüman müdürdür, müslüman öğrencidir, müslüman öğretmendir.

Öğretmen:

“—Çocuklar, Allah’tan şeker isteyin bakalım!” demiş. Küçük çocuklar:

“—Yâ Rabbi, bize şeker ver!” demişler. Şeker yok.

“—Yâ Rabbi şeker ver.” demişler. Yok...

“—Şimdi benden şeker isteyin.” demiş.

“—Öğretmenim, bize şeker ver!..” demişler.

Cebine hazırlamış kepaze, cebinden çıkartmış, şekerleri vermiş.

“—Bak benden istediniz ben verdim. Çünkü ben varım karşınızda, ben verdim ama ötekisi vermediğine göre...”

Ne demek istiyor, anlıyorsunuz ne demek istediğini; ben onu söylemiyorum. Bak nasıl yetiştiriyor öğrenciyi...

Kurnaz bir öğrenci olsaydı ikinci derste de öğretmenin yanına giderdi:

“—Öğretmenim bana şeker ver!” derdi.

O zaman şekerler bitti, herkese dağıttı, cebinde şeker kalmadı. Hadi versin bakalım şekerini... Demek ki yok o öğretmen. Öyle mantık mı olur. Ama böyle öğretiler. Bugün komünist olan, dinsiz olan, ateist olan, eline kalem alıp yazı yazan birçok kimse, böyle öğretmenlerin böyle sapık eğitimiyle yetişti.

Öyle olmayacaktı. Nasıl olacaktı? Müslüman öğretmen olacaktı, müslüman müdür olacaktı, müslüman âmir olacaktı...

Her şey müslümanca olacaktı, o zaman dünya saadeti de olacaktı, insanlar da ahiret saadetini kaybetmeyecekti. Bak onun yetiştirdiği şahıs dinsiz oldu, ahireti mahvoldu. Ebedî cehennemde yanacak.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim! Bir söz ama, öyle söz ki değerine paha biçilemez. Akıllı insan, Allah'tan kendisine gelen öğütleri akledendir. Duyan değil, akleden. Tam anladın mı? Anladım, öyle... Sen Allah'ın emirlerini tam anladın mı kardeşim? Senin mesleğini sormuyorum ben sana. Belki çok yüksek bir âmirsin, insansın... Allah'tan sana gelen öğütleri sen biliyor musun, anladın mı?.. Anlamadın. O zaman sen cahilsin. Daha bilmiyorsun bir şey. Öğren bakalım Allah senden ne istiyor, senin dünya ve ahiret saadetin için sana ne göndermiş, ne tavsiye ediyor, ne öğüt veriyor?

يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

(النحل: ٩٠)

(*Yaizuküm lealleküm tezekkerûn*) “Akledesiniz diye, uyanasınız diye, kendinize gelesiniz diye, hatırlayasınız konumunuzu diye, Allah öğüt veriyor.” (Nahl, 16/90)

Dinlemedi, anlamadı. Ne olacak?.. İsterse dinlemesin, anlamasın. Birçok insan var bugün, “*Lâ ilâhe illa'llâh*” de diyorsun, dili dönmüyor, söyleyemiyor. Dememiş ki hiç ömründe. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* de...

Geçen gün birisinin çocuğu yanıma geldi,

“–Gel bakalım, (*Rabbi yessir*) de...” dedim.

“–*Ben onu diyemem!*” dedi.

“–Niye diyemezsin de bakalım: (*Rabbi yessir ve lâ tüassir rabbi temmim bi'l-hayr*) dedim.

“–*Rabbi yessir ve lâ tüassir rabbi temmim bi'l-hayr.*”

“–Dedin sonunda, işte bak diyebiliyorsun.”

Öğreteceksin, dili dönecek. Öğretmeyince, kazık kadar oluyor, yalı kazığı kadar, Bostancı iskelesine, vapurun yanaştığı yere kazık olarak çaksan, ayakları gidecek, kafası yukarıda kalacak. Koskocaman yalı kazığı kadar, daha *Lâ ilàhe illa'llàh* diyemiyor.

Evlenecek, duymuşlar imam nikâhı da olursa sevap olur diye, imam nikâhı kıymağa hoca gidiyor karşısına;

“–*Lâ ilàhe illa'llàh de bakalım!*” diyemiyor.

“–*Allahu ekber... Peygamberimiz kim?*”
Bilmiyor. Hoca sormuş, demiş yâni:

“–*Evlilikte gusül diye bir şey var, biliyor musunuz?*”

*Bilmiyor. Gusül diye bir şeyden haberi yok...
Cenabetten gusül diye bir şeyden haberi yok.*

Amerika'da okumuş. Yazıklar olsun onun babasına, yazıklar olsun kendisine!.. Amerika'da İslâm yok mu? Yedi milyon müslüman var. *Lâ ilàhe illa'llàh* deyip duruyorlar. Doların üstüne yazmış Amerikalı (*In god we trust*) diye. Oradan da mı anlayamadın ya?

Uzay mekiğinden dönen falanca astronot, “–Uzayda ne gördün?” deyince, “–Allah’ın büyüklüğünü gördüm.” demiş.

Adamlar usturuplu, reklam yapmasını da biliyorlar yâni. Ne kadar para aldı bu lafı söylemeğe, bilmiyoruz ama, “Allah’ın büyüklüğünü gördüm!” diyor. Belki de mü’min, tabii ondan söylüyor, belki de reklam için söylüyor ama, hiç olmazsa İslâm’ın reklamını yapıyor. Devlet, hiç olmazsa paranın üstüne (In God we trust) yazıyor, “Tanrı’ya biz tevekkül ediyoruz.”

Tabii God dediği, bizim God’dan anladığımız değil. O God deyince Jesus’u düşünüyor, İslâm’ı düşünüyor. Biz God dediğimiz zaman, The God dediğimiz zaman, Tanrı dediğimiz zaman, biz Rabbü’l-âlemîn’i düşünüyoruz. Alemleri yaratan Allah-u ekberi düşünüyoruz. Dünya kadar fark var. Sözler aynı ama kavramlar, kafadaki şeyler çok farklı.

Amerika’da tahsil görmek ma’rifet değil, profesör olmak ma’rifet değil, mühendis olmak ma’rifet değil... Dünyanı ve ahiretini kurtarmak için, Allah’ın öğütlerini anla bakalım!.. O önemli. Çok mühim bir söz...

Sonra, (ve arafe mâ yedurruhû mimmâ yenfauhû) “Kendisine fayda verecek şeyi, kendisine zarar verecek şeyden tefrik edip anlayabilen kimsedir akıllı.”

Şunu yaparsam, bu bana zarar verir dünyama ahiretime; şunu yaparsam şu bana fayda verir dünyama ahiretime...

Bunu anlayacak insan. Bunu anlamadı mı olmaz. Anlayamadığı zaman olmaz. Kendisine neyin zarar verdiğini bilecek, kendisine dünyada ahirette neyin fayda verdiğini, vereceğini bilecek.

Bilmiyorsa, tahsili de tahsil değil. Diploması da diploma değil. Hiç kıymeti yok. Önce onu bilecek. Onu bildikten sonra neyi bilirse bilsin. Bir insan onu bildi mi her şeyi bilir. Faydalı insan olur. Onu bilmedi mi hiç hayır gelmez. Bankanın genel müdürü yaparsın, bankayı batırır. Devletin başına getirirsin devleti soyar, hazineyi tam takır bırakır, fare yukarıdan düşse sağlam zemine düştüğü için başı şişer. Böyle yumuşak bir banknotların üstüne düşmüyor ki. Tam takır bütçede yukarıdan fare pat düştü mü başı şişer. Neden? Çaldılar, bir şey kalmadı.

Doktoru getirirsin, tıbbı kazancına alet etmiştir, adamın böbreğini almak için sahte ameliyat yapar, bir böbreğini alır, öteki böbreğini bırakır. İman olmadı mı ne doktordan hayır gelir, ne mühendisten hayır gelir, ne tüccardan hayır gelir, ne imalatçıdan hayır gelir. Onun için önce bu lâzım.

Allah bize akıl fikir versin, bizi akıllı kul eylesin... Yâni Allah'tan gelen öğütleri anlayan eylesin... Bize fayda verecek şeyi fayda vermeyecek şeyden tefrik edip fayda verecek şeyi yapmaya muvaffak eylesin... Mühim olan budur; Necip Fazıl rahmetlinin tabiriyle, gerisi hep fasarya ve angaryadır.

Mühim olan, hayatın en mühim tavsiyesi budur. Allah rahmet eylesin, makamını âlâ eylesin. Öyle bir laf söylemiş ki yeter. Ömründe camiye bir defa gelmiş olan bir insana, ilk defa bu sözü duymuş olan insana ömür boyu dünya ve ahiretine bu söz yeter muhterem kardeşlerim. Akli varsa yeter.

b. İlim ve İnâyet

قَالَ وَقَالَ أَحْمَدُ إِمَامُ كُلِّ عَمَلٍ عِلْمٌ وَإِمَامُ
كُلِّ عِلْمٍ عِنَايَةٌ

TS. 139/15 (Kàle ve kàle ahmedü) Yine aynı râvî diyor ki: Ahmed ibn-i Asımını'l-Antâkî şöyle de dedi, bir de şu sözü var:

(İmâmü külli amelin ilmün) Arapça bilenler böyle yudum yudum mânâsını anlasın diye yavaş yavaş okuyorum, hem de zevkine varıyor tabii insan. (İmâmü külli amelin ilmün, ve imâmü külli ilmin inâyetün) Söze bak! “Her ibadetin, işin, amelin, fiilin, davranışın, — yeni tabiriyle— her eylemin imamı, kılavuzu, önderi, her eylemin yol göstericisi, ibadetin de önderi ilimdir. Taatin de önderi ilimdir. Yaptığın her fiilin ve her işin de önderi ilim olmalıdır.”

Yâni ilme uy, ilmi rehber et, onun peşinden git, ilim ne söylüyorsa öyle yap demek bu. Bundan daha güzel bir nasihati kim söyleyebilir? Bak başka bir şey demiyor. İlme uy diyor. Şu ilim sevgisine bak, şu ilim aşkına bak, şu ilme gösterilen hürmete bak İslâm'da...

Yâni ibadetin bile faydalı olması ilimledir. Senin bütün yaptığın işlerin, eylemlerin, fiillerin, ef'âlin, a'mâlin kılavuzu ilim olursa güzel olur, kötü olursa fena olur. Şiir var:

İzâ kâne'l-gurâbü delîle kavmin

Le ye'tîhim ile'l-ardi'l-ciyâfi.

Ne diyor?.. (İzâ kâne'l-gurâbü delîle kavmin)

“Bir topluluğun kılavuzu, önderi karga olursa, kılavuzu karga olursa o topluluğu o kılavuz, o karga nereye götürür?”

Bir topluluğun kılavuzu, yol göstericisi, önderi kuzgûnî kara karga olursa; gak gak diyen, kılavuz o oldu, kavim onun peşine takılıp gidecek. Önderi karga olursa bir kavmin karga onları nereye götürür bilin bakalım. (*Le ye'tîhim ile'l-ardi'l-ciyâfi*) Leşlerin olduğu çöplüğe götürür. Neden? Karga çöp yer de ondan, leş yer de ondan. Karga kılavuz olursa nereye götürürmüş? Çöplüğe götürür, leşlere götürür. Ciyâf, cîfeler demek. Cîfelerin olduğu yere götürür.

E ne olacak?.. Önder karga olmayacak. Ne olacak? İlim olacak. Önder ilim olacak, hakiki ilim olacak. Böyle elinde terazîsi, gözünde gözlüğü, pertavsızı, şurasında da vicdanı olan alim yol gösterecek insana...

Her zaman söylüyorum, hoşuma gidiyor: Arabamızın far ayarını yaptırmak için bir atölyeye gittik, sahibi sanat okulu öğretmeniymiş, yazmış oraya:

“—Yalnız pazusuyla çalışan işçidir.”

Amele, pazusuna kuvvet, kürek sallamaca, balyoz sallamaca...

O nedir? Sadece pazusuna dayanarak çalışan amele, işçidir.

“—Pazusuna ve kafasına dayanarak çalışan ustadır.”

Kafasını çalıştırıyor. Kafasını çalıştırdı mı kolay yerinden işi kolay bitirir. Teknoloji ne demek? Az zahmetle bir işi bitirmek, kolay tarafından bitirmek demek. Teknik olmasaydı bu dağlar yarılıp da yollar yapılırmıydı? Dereler köprülerle geçilip de o otobanlar olur muydu?.. Teknik olmasaydı, insanlar tıpış tıpış gidecekleri yere uçarak gidebilirler miydi?.. Yâni usta, kafası ve pazusuyla çalışıyor, güzel şeyler yapıyor.

Ama bir cümle daha ilave etmiş:

“—Hem pazusu, hem kafası, hem gönlüyle çalışan sanatkârdır.” diyor.

Tabii, işin bir de sanat tarafı var, güzellik tarafı var. Bak herkes bir cami yapıyor, bak şu camiye, başını kaldır! Ben deminden beri onu seyrediyorum, arka tarafa çekildim böyle... Yâni nasıl süslemiş, nasıl kemer yapmış, nasıl yarım kubbe yapmış, yarım kubbeleri nasıl büyütmüş... Sanat işte bu... Burada sadece kafa yok, sadece pazu kuvveti yok, bir de ne var?.. Gönül var. Güzel bir cami yapmak istemiş, yapmış. Bu önemli...

Tabii, ilim dediğimiz şeyde de bu üçü olur aslında... Yâni, ilim erbâbının elinde terazi olur, doğruyu eğriyi tartar; şurada da vicdanı olur,

bildiğini saklamaz, dosdoğru söyler. Kendisinin aleyhine de olsa, akrabasının, yakınının aleyhine de olsa gerçeği söyler, bu böyledir der. Şimdi yazmış arkadaş, arkadaşımız, sevdiğimiz bir kimse...

Gazetede makale yazmış, diyor ki:

“—Alevilerden isteyen cem evine gitsin, isteyen camiye gitsin!”

Öyle şey olur mu?.. Hazret-i Ali Efendimiz zamanında cem evi var mıydı? Kadınla erkeğin kol kola girip de semah yapması var mıydı? Fatıma Anamız’la Hazret-i Ali Atamız, Hazret-i Hüseyin Efendimiz böyle semah yapmışlar mı?.. Söyleyin bakalım, olur mu öyle şey?

Herkes camiye gelecek, öyle şey yok! Caminin rakibi var mı İslâm’da?.. Yâni doğruyu söyleyecek insan, yağ çekmeyecek.

“—Alevî kardeşlerimiz aslandır, kaplandır, müsamahalıdır, şöyledir...”

Yâhu, yağcılığı bırak da doğruyu dosdoğru söyle, eğriyi de eğri söyle... Herkes her şeyi anlasın, hizaya gelsin. Herkes kendisinin tutumu neyse, düzeltsin.

Eline, beline, diline sâdık, müsamahalı... Yâ, ben biliyorum, kızı falancayla evlenecek, evlenirsen öldürürüm diyor o sünnî diye. Olmaz ki... Hani müsamaha?.. Lafla olmayacak, yâni fiilen olacak. Fiilen olması lâzım.

Onun için, ilim dediğimiz zaman ne istiyoruz? Terazi olacak, doğru tartacak bir.

Gözü olacak, basireti olacak, bir de vicdanı olacak da ilmini satmayacak. Yâni onu istiyoruz.

Her işin, eylemin, ef'âl ve a'mâlin kılavuzu nedir? İlim... İlim yol gösterecek bize... Şunu şöyle yapalım, şunu şöyle yapmayalım. Bu çok modern bir kaide... Amerika bununla yükseldi, Avrupa bununla ileri gitti. Taassupla bir yere gidilmez. İlim önder olduğu zaman herkes hatasını anlar, dosdoğru yolu bulur, doğru yola gider. Bu, ibadetin bile ilimsiz olmayacağını söylüyor.

Şimdi gel bizim camilerimize... Bir arkadaşımız anket yapmış. Meraklı, zengin bir arkadaşımız var, iyi müslüman, güngörmüş de bir insan... Anket yapmış kendi camisinde:

“—*Sübhâna'llâh*'ın mânâsını biliyor musun?” diye sormuş.

Siz şimdi de kendi kendinize sorun, *Sübhâna'llâh*'ın mânâsını biliyor musunuz?..

Camiye gelen cemaate sormuş:

“—Hani *Sübhâna'llâh*, *Sübhâna'llâh*, *Sübhâna'llâh* diyorsun ya 33 defa... *Sübhâne rabbiye'l-azîm*, *Sübhâne rabbiye'l-a'lâ* diyorsun ya... *Allahu ekber* dedikten sonra, (*Sübhâneke'llâhümme ve bi-hamdike*) diyorsun ya, nedir bu *Sübhâna'llâh*?..” diye sormuş,

“—Hocam, %90'dan fazlası bilmiyor.” diyor.

Camide adam kırk yıldır ibadet ediyor, kırk yıllık müslüman, elli yıllık müslüman, günde kırk vakitte yüzlerce defa söylediği *Sübhâna'llâh*'ın mânâsını bilmiyor. Siz de bilmiyorsunuz belki...

Utanın, öğrenin, bir dahaki haftaya böyle dik durun:

“—Hocam, erkeksen haydi bir daha sor bakalım! *Sübhâneke'nin mânâsını bak nasıl çatır çatır söylerim.*” diye efe efe oturun.

Ama bilmiyor çoğu, *Sübhâneke'nin* manasını bilmiyor. *El- hamdü lillâh'*ı yarım yamalak biliyor. Yâni bir şükretmek falan gibi diyor, *Allahu ekber'*i biliyor, büyük demek, en büyük demek.

“—Allahu ekber ne demek?” deyince;

“—Daha büyük...” demiş de birisi, öteki ayıplamış onu, arif adam:

“—Yâ, Allah'ın büyüklüğüyle mukayese edilecek bir başka büyüklük var mı, daha kelimesi olur mu? En büyük... Hiç bir şeyle mukayese edilemeyecek kadar, aklın almayacağı kadar en büyük...”

Tamam, Allahu ekber'i biraz biliyor, *El-hamdü lillah'*ı biraz daha az biliyor, *Sübhâna'llâh'ta* çuvallıyor, *sınıfta kalıyor, ikmale* kalıyor, bilmiyor. Halbuki dinimizin temeli olan bir mânâ saklı onun içinde... İmanımızın temeli olan bir mânâ saklı *Sübhâneke'nin* içinde, *Sübhâna'llâh'ın* içinde. *Onu insan bilerek Sübhâna'llâh dedi mi gözünün yaşını tutamaz insan. Sübhâna'llâh* derken seccadesi ıslanır insanın. *Sübhâna'llâh'ın mânâsını idrak etse...*

İşte her ibadetin, işin kılavuzu ilim. İlim olmadığı için namaz da güzel olmuyor. Huşû içinde kılınmıyor, gözyaşlarıyla kılınmıyor, namazdan beklenen faydalar hâsıl olmuyor.

Neden?.. İlim yok. İlim olacak. Dervişe de, àbide de; àbid olan, zâhid olan kimseye de, derviş olan kimseye, ehl-i tarîk olan kimseye de, àrif olan, aşık olan kimseye de ilim lâzım!.. Doğru düzgün ibadet etmesi için çok önemli... Gece gündüz kitap okumamız lâzım!..

Mâşâallah çok rahat milletiz. Dünyanın en az kitap okuyan insanlarıymışız. En az, çok az... Dergisi az, gazetesi az, kitap okuması az... Yâni hakikaten, şöyle bir bilgisinin üzerine bilgi katan insan yok. Yetiniyor bildiği birkaç bilgiyle, yeni bir bilgi edinmeğe gayret etmiyor.

Ben, Hocamız Rh.A Mehmed Zâhid Efendi'yi hatırlıyorum, yanında gezerdim, her gün yepyeni bilgi, her gün duyduğu yeni bilgiler dilinde... Buraya giriyor, buradan dilinde, gönlünde. Yâni her gün yeni bir bilgi kazanıyor.

Biz dümdüz gidiyoruz, hatta yokuş aşağıya gidiyoruz. Bildiklerimizi de unuta unuta, unuta unuta, sıfıra doğru gidiyoruz.

“—Benim babam, anam bana Amme cüzünü ezberletmişti.”

“—Hadi bakalım oku!”

“—Unuttum.”

Anası babası vazifesini yapmış, bu unutmuş. Anası babası Kur'an'a göndermiş, hafızlığa başlatmış, unutmuş. Yâni yokuş aşağıya gidiyor, zarara gidiyor. Öyle olmayacak, ilim rehber olacak bir.

(*Ve imâmü külli ilmin inâyetün*) “*Tabii*, her ilmin kılavuzu da, sebebi de, kaynağı da Allah’ın inayetidir.” Allah nasib ederse ilimleri insana veriyor, o zaman âlim insan oluyor. Nasib etmezse, olmuyor. Alim olmak kolay bir şey değil. Her kitap okuyan alim değildir. Alim olmak, yâni gerçekleri görebilen gerçek alim olmak, o biraz zor. İsteyerek, böyle şey olmuyor. Allah’ın lütfuyla, inâyetiyle oluyor.

Allah’ın inâyetine ermesi için de insanın haddini bilmesi, boynunu bükmesi, Allah’a yalvarması gerekiyor. Allah’tan istemesi gerekiyor, o zaman veriyor Allah. Yoksa kibirliye vermiyor. Adam kaç yıl yaşıyor da gerçekleri göremeden ölüp gidiyor. Mânevî gözü açılmadan ölüp gidiyor muhterem kardeşlerim. Hiç bir şey bilmeden ölüp gidiyor.

Onun için, o inâyet-i ilâhiye mazhar olmak için çok yalvarmak lâzım:

“—Aman yâ Rabbi! Hatam, kusurum çok, ben biliyorum.” deyip Allah’tan istemek lâzım.

Her şeyin Allah’tan olduğunu gösteriyor tabii bu şey. İlim de Allah’tan.

“—Ben fakülteye giderim, profesöre asistan olurum, doktora yaparım, doçentlik imtihanına girerim, ondan sonra profesör olurum, alim olurum...”

Olamazsın! Âlim olursun ama, istenilen âlim olamazsın, aslında cahil olursun. Âlim olmak için, inâyet-i ilâhiye lâzım. Allah’ın inâyetine, lütfuna, yardımına mazhar olmak lâzım.

O da edeple olur, tevâzuyla olur. Onun için dervişlikte edep vardır, zikir vardır, Allah'ın inâyetini çekmeğe mâtuf, Allah'ın inayetine mazhar olmaya sebep olacak şeyleri yapmak vardır. Yalvarırsın, yalvarırsın, yalvarırsın, sonunda muradına erersin.

Ne diyor Araplar?..

“—Kim bir kapıyı çalarsa ve ısrar ederse, kapı sonunda açılır.”

Tak tak tak tak çalacaksın, tak tak tak tak çalacaksın, tak tak çalacaksın, bekleyeceksin, “Bu kapı açılmadan gitmem.” diyeceksin, “Kovsalar gitmem, Allah'ın rahmetinden vazgeçmem, ille Allah'ın lütfunu, rahmetini istiyorum.” diyeceksin, ondan sonra Allah affedecek.

Hadis-i şerif var: “Günahkâr kul, kötü kul ‘Yâ Rabbi!’ der, Allah nazar etmez. Günahkâr, terbiyesiz, edepsiz... Allah nazar etmez. Kul gene ‘Yâ Rabbî!’ der, Allah gene nazar etmez, bakmıyor yüzüne, kötü kul, günahkâr kul. Kul gene yılmıyor, ‘Yâ Rabbi! Affet, bağışla...’ diye yalvarıyor gene, ağlıyor.” O zaman Allah-u Teâlâ dermiş ki, Peygamber Efendimiz'in bize bildirdiğine göre:

“—Ey meleklerim! Şahid olun ben bu kulumu affediyorum. Çünkü bu kulum ‘Yâ Rabbi!’ diyor, benim varlığımı birliğimi anlıyor, benim kapımdan başka kapı olmadığını biliyor, benden başka rabbi olmadığını biliyor. ‘Yâ Rabbi!’ diyor, ben bunun ‘Yâ Rabbi!’ demesine cevap vermemeğe utanıyorum, affediyorum bunu şahid olun!” dermiş.

Yâni, ne lâzım muhterem kardeşlerim? Yüzün ne kadar kara olsa, suçun ne kadar çok olsa yalvarmağa devam lâzım. Yalvarmağa devam... “Aman yâ Rabbi! Aman yâ Rabbi!” diye yalvaracaksın, haddini bileceksin, suçunu bileceksin. “Cürmünü mu’terif ol” diyor şair. Cürmünü yâni işlediğin günahları, kabahatleri, cürmünü mu’terif ol; taate mağrur olma! İbadet ettim, taat ettim, namaz kıldım, hacca gittim diye mağrur olma! Cürmünü, kusurunu bil, haddini bil, yalvar...

Şeytanın aldatmacasının birisi de nedir? İnsana kendisinin yaptığı taati beğendirmesi, yaptığı taati bir şey sandırması, taatine güvencesidir. Bu da bir şeytan oyunudur. Çünkü senin kıldığın namazın ne kıymeti var ya! Eskici babaya versen almaz. Senin kıldığın namaz ne olacak; aklının yarısı bakkalda, yarısı futbolda, yarısı orada, yarısı burada... Arkadaş diyor ki:

“—*Allàhu ekber* diyorum, aklıma hep müstehcen şeyler geliyor.” diyor.

Şeytan, boş durmuyor, “Aklıma kötü kötü şeyler geliyor.” diyor. Senin kıldığın namazdan ne olacak yâ; delik deşik, perişan, pis, pasaklı ibadetlerimiz. Hacc ediyoruz, Allahlık... Allah kabul eylesin... Namaz kılıyoruz, Allahlık. Arapça bilmeyiz, sözümüzün mânâsını bilmeyiz, dergâh-ı izzetin âdâbına âşinâ değiliz, âdâba riâyet etmeyiz.

“Kul ‘*Allàhu ekber!*’ dediği zaman, Allah’a yöneldi diye, Allah da ona yönelir. Kul gönlünü sağ sola dağıtınca, Allah da ona bakar ki sağ sola gönlünü dağıtmış, o da ondan yüz çevirir.” diyor Peygamber Efendimiz. Sen “*Allàhu ekber!*” deyince, gönlünü Allah’a döneceksin.

Mısır’da bir söz duydum da tüylerim diken diken oldu. İmam namaza duracak, birkaç camide de adet böyle demek ki, duydum sonradan. Namaza duracak, döndü arkaya:

(Savvû sufûfeküm) “Saflarınızı muntazam yapın!” dedi. Bak İslâm’da saflar bile muntazam olacak. Her şeyde intizam olacak. Diş fırçalamak var, safların muntazam olması var... İslâm’da her şey var. Bak, ilme hürmet var. Ama bizim İslâm’dan haberimiz yok. “Saflarınızı muntazam yapınız, gönlünüzü de Allah’a döndürünüz!” dedi.

Bir fena oluyor insan... Yâni “Yüzünü kibleye döndürdüğü gibi, gönlünü de Allah’a döndür!” diyor. Tüyleri diken diken oluyor insanın. Öyle nasihat ediyor. Yâni, aklını şu dünya işlerinden bir çek!

“—Hanım bana ne tavsiye etmişti? Pazardan neler alacaktım? Birisi maydanozdu, ötekisi iki kilo patatesti, berikisi yarım kilo beyaz peynirdi, şunu da unutma demişti...” Namaz mı kılıyorsun sen, ne oluyor? Akla böyle şeyler hücûm ediyor, olmuyor.

Nasıl olacak? Ne diyor Mısırlı imam:

“—Yönünü Kâbe’ye çevirdiğin gibi, gönlünü de Allah’a çevir! Allah’ın huzurunda olduğunu bil, Allah’ın azametini düşün! Söylediğin sözü kulağın duysun, nerede olduğunun idrâkinde ol! Çünkü sen aklını başka yere kaydırınca, Allah onu görüyor, Allah da senden yüz çeviriyor.”

Tabii bize bunlar söylenmediği için, biz namazları nasıl kılıyoruz? Paldır küldür kılıyoruz. Yâni “*Allàhu ekber*” diyoruz, namazları hızlı kılıyoruz, zevkine varmadan kılıyoruz. Olmaz!.. Gönül işi bu... Gönlüyle Allah’ın huzurunda olduğunu idrak edecek.

c. Tevbe Edenin Geçmiş Günahları Affedilir

أَخْبَرَنَا أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ سَعِيدِ
الرَّازِيِّ الْمُكْتَبُ حَدَّثَنَا أَبُو الْفَضْلِ الْعَبَّاسُ بْنُ
حَمْزَةَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَمْزَةَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ
أَبِي الْحَوَارِيِّ الدِّمَشْقِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَحْمَدَ بْنَ
عَاصِمِ الْأَنْطَاقِيِّ يَقُولُ هَذِهِ غَنِيمَةٌ بَارِدَةٌ أَصْلِحْ

مَا بَقِيَ يُغْفَرَ لَكَ مَا مَضَى

TS. 139/16 (Ahberenâ ebû ca’fer muhammedü’bnü ahmede’bni saîdini’r-râziyyü’l-müktib; haddesenâ ebü’l-fadli el-abbâsü’bnü hamzeh; haddesenâ ahmedü’bnü

hamzeh; haddesenâ ahmedü'bnü ebi'l-havârî ed-dimeşkiyyü, kâle: Semi'tü ahmede'bne âsîmini'l- antâkiyye, yekülü: Hâzihî ganîmetün bârideh: Eslih mâ bakiye, yuğfer leke mâ madâ.)

Çok güzel bir sözü daha geldi. Bu zât-ı muhterem çok mühim, sözleri çok müthiş...

Ebû Ca'fer Muhammedü'bnü Ahmed er-Râzî el-Müktib aşağıda izahat veriyor: “*Müktib diye çocuklara yazıyı ve hüsn-ü hattı öğreten muallime derler.*” diyor. Yâni bu zât oymuş. Ebû Ca'fer Muhammedü'bnü Ahmede'bni Saîdini'r-Râziyyünü'l-Müktib. Râzî de Rey şehrinden demek. Rey şehri de şimdiki Tahran'ın bitişiğinde, hemen yakınında olan bir yer. Tahranlı demek yâni.

Oradan çok büyük alimler yetişmiş. Ehl-i sünnet alimlerinin çok büyükleri yetişmiş oradan. Meselâ, Fahreddin-i Râzî var; çok büyük *Tefsîr-i Kebîr'i yazmış. İlm-i Kelâm'da çok derin...* Sonra Ebû Bekir Muhammed ibn-i Râzî var. O da kimyagerlerin en meşhurlarından. Sülfirik asidi bulmuş, bilmem neyi bulmuş filan... Yâni tam eski devirlerden. O da oradan yetişmiş, bu da oralı.

O haber vermiş, bu kitabı yazan Ebû Abdirrahmân es- Sülemî'ye. Demiş ki: (*Haddesenâ ebu'l-fadli el-abbâsü'bnü hamzeh*) Hamza oğlu Abbas bana haber verdi demiş. Şimdi o da ne demiş? (*Haddesenâ ahmedü'bnü hamzeh*) O da, Hamze oğlu Ahmed bana haber verdi demiş. Onların burada kim oldukları var, izahatlar var *Mîzânü'l-l'tidâl'de.*

Şimdi ben Arapça isimlerle ilgili bir şey söyleyeceğim: El- Abbâsü'bnü Hamzeh diyor. El-Abbas diyor. Arapça'da bir ismin başında elif-lam olması, olmaması önemlidir. Biz –Türkler olarak– elif-lamın kıymetini bilmediğimizden kullanmayız ama önemlidir. Elif-lamlı konmuşsa ismi elif-lamlıdır, elif-lamsız konmuşsa babası tarafından, elif-lamsızdır. El-Abbâsü'bnü Hamzeh diyor. Onu da hatırlatmış olayım.

O da Ahmedü'bnü ebi'l-Havârî ed-Dımeşkî'den duymuş. O da bir büyük sùfî idi, hayatı daha önce geçti. O da Ahmede'bne Àsımîni'l-Antakî'den işitmiş. Yâni şu terceme-i hâlini, güzel sözlerini okuduğumuz zâttan duymuş. Ne söylemiş bu zât:

(*Hâzihî ganîmetün bârideh*) “Şu, karşıda mücessem bir ganimettir. Elde, çantada keklik, mücessem bir ganimettir, büyük bir kazançtır şu.” Ne: (*Aslih mâ bakiye, yuğfer leke mâ madâ*)

Kısaca... Ne demek?.. Çok güzel bir söz...

Biliyorsunuz insanın bir istikbâli var, bir de mâzisi var. Birisi geliyor, diyor ki bana, bugün söylüyor: “Hocam, ben duvarlara yazılar yazan bir komünisttim. Duvarlara yazılar yazan anarşist bir komünisttim ben...” diyor, şimdi, bugün, bu akşam bana söylüyor. “Duvarlara yazı yazan bir anarşist komünisttim.” diyor, şimdi nasıl?.. Sakallı çocuk. Çok güzel müslüman yâni şimdi.

Yâni insanın bir mâzisi var, bir de istikbâli var. Mâzisi geçti, şu yaşa geldik, mâzi geçti. E o mâzimizde “Hocam ben namaz kılmazdım.” diyenler var, “Hocam ben şu büyük günahı işledim, Allah beni affeder mi?” diyenler var, çok müthiş şeyler söyleyenler var. Biz hocayız ya, herkes bize geliyor, derdini açıyor. Biz de saklamak zorundayız tabii. Saklamağa çalışıyoruz. Ama çok şeylerini söyleyenler var. “Hocam ben şu haltı yedim, bu işi yaptım, şu günahı işledim.” diye söyleyenler var. Yâni insanın mâzisi var bir. Ne olacak şimdi bu mâzide işlenen günahlar?..

Ayıkla pirincin taşını...

“—Şimdi ben öğrendim müslümanlığın iyi bir şey olduğunu ama, benim eski yaptığım günahlar ne olacak?.. Hadi bakalım bir problem değil mi bu? Hepimizin problemi değil mi? Yâni şu anda camideyim. El-hamdü lillah ki müslümanım ve camideyim, Allah ayırmasın ama, hocam bundan evvelki hayatım şöyleydi böyleydi...”

Dansözdü, tevbekâr oldu, başörtü örttü. Şarkıcıydı, tövbekâr oldu, hoca oldu, bilmem şöyle oldu. Kumarbazdı, tevbekâr oldu, şöyle oldu. Yol kesen eşkiyâ imiş evliyâullahtan birisi, yol kesiyormuş. Harami, çekiyormuş kılıcı, “Dur!” kervanı durduruyormuş, soyuyormuş; sonra evliyâ olmuş. Yâni bir mâzisi var insanın... Böyle kötü olabiliyor.

Bir de ne var?.. İstikbali var... Şimdiki an kısa bir an. İçinde bulunduğumuz an kısa, hemen geçiyor, mazileşiyor.

Hemen içinde olduğumuz an geçiyor. O halde bir mâzi var, bir istikbal var. İçinde olduğumuz an hemen mâziye kaçıyor. Elimizden fırt fırt, fırt fırt kaçıp gidiyor, akıp gidiyor boşa... Bak ne söz söylemiş, ne güzel söylemiş, siz de beğeneceksiniz:

“Şu çok kesin bir kazançtır, çantada keklik, çok güzel bir kazançtır.” diyor, ne söylüyor: (*Aslih mâ bakiye*) “*Geriye kalan ömrünü ıslah et sen, güzel kul ol; (yuğfer leke mâ madâ) geçmişini Allah affeder.*” *Geçmiş affolur.*

Demek ki geçmişteki suçların, günahların, kabahatlerin silinmesi, affedilmesi için çare neymiş? Bundan sonraki ömründe insanın iyi müslüman olması, ıslah olması, halini ıslah etmesiymiş. Eski affeder Allah... Bir insan tevbekâr oldu mu, doğru yola girdi mi, eski günahları affeder.

Hem de nasıl affedermiş?.. Müjde o kadar kuvvetli ki... Burada değil, başka hadis-i şeriften biliyorum ben: Omuzlarımızda melekler var biliyorsunuz, iyilikleri, kötülükleri deftere yazıyorlar. Yarın mahkeme-i kübrâda çıkacak onlar... Defterler, açılacak. Meselâ:

“—25 Mart Cumartesi günü bu adam şu haltı işledi, bunu yaptı.” diye yazılı, çıkacak oraya... Yazılıyor her şey omuzlara.

Ne yaparmış Allah?.. Bir: Defteri silermiş. Defterdeki günah silindi. İki: Meleklerle unutturmuş.

Çünkü onlar şahidlik edecekler:

“—Yâ Rabbi, evet biz yanındaydık. Ben bir omuzuna oturmuştum, arkadaşım da öbür omuzuna oturmuştu bu herifin... Bu adam gitti, o haltı yedi, o günahı işledi.” diye şahitlik edecekler. Onlara da unutturmuş, iki.

Başka neler şahitlik edecek?.. Ayetleri bilsek tir tir titreriz, uykumuz kaçır. İnsanın gözleri, kulakları, elleri, ayakları kendisi aleyhine şahitlik edecek. Kendisinin aleyhine derisi şahitlik edecek:

“—Evet yâ Rabbi, ben değdim o kadına... Evet yâ Rabbi, ben bu gözümle oraya baktım. Evet yâ Rabbi, ben elimi o günaha uzattım. Evet yâ Rabbi, ben ayak olarak tıpış tıpış, tıpış tıpış oraya gittim...”

İnsanın eli, ayağı, gözü, kulağı aleyhine şahitlik edecek.

Allah affettiğini ne yaparmış?.. Âzâlarına da unutturmuş. Başka ne kaldı?.. Bütün delilleri siliyor Allah. El-hamdü lillâh, Gaffâru’z-zünûb, günahları affedici...

Bir de mekânlar var, mekânlar da şahitlik edecek. Oda şahitlik edecek, duvar şahitlik edecek, bina şahitlik edecek... Ağacın altında işlediyse günahı, ağaç şahitlik edecek:

“—Evet yâ Rabbi, bahar günü geldiler, benim gölgeme sığındılar. İçki sofrasını kurdular, mezeleri yaydılar. Rakıları bardaklara koydular, içine suları kattılar, beyaz hale getirdiler.

Lıkır lıkır, gözleri kızara kızara içtiler, bu haltı yediler. O senin yasakladığın içki içmeyi, benim altımda yaptılar.” diye ağaç söyleyecek, çimen söyleyecek. Allah onlara da unutturmuş.

Allah bir işi yaptı mı öyle yapar. *Gaffâru’z-zünûb’um dediği zaman, günahları mağfiret ederim, örterim, Settârü’l-uyûb’um, ayıpları örterim dediği zaman, öyle örter. Ama ne şartla?.. Kul tevbesini sıdk ile yapmışsa, bir daha işlememeğe azm ü cezm ü kasd etmişse; o zaman işte öyle yapar. Ömrünü güzel geçirmişse, eskiyi siler.*

“—Tevbesini bozmuşsa, gene günahlara dönmüşse; eski affettiğini de tekrar hesaba koyar.” diyor Peygamber Efendimiz.

Affetmişti ama, bu herif döndü. Akdini bozdu, tevbesini bozdu, döndü. Hem yeni işlediği günahı hesaba koyar, hem de eski silinmişleri hesaba koyar. Onun için, insan tevbe etti mi erkekçe tevbe etmeli, mertçe tevbe etmeli, tam tevbe etmeli, Hakk’ın yoluna girdikten sonra, dönmemeli. Cenâb-ı Hakk’ın yolunda yürümeli!

Bir öyle, bir böyle; olmaz. Onun için, ayet-i kerimede buyrulmuş ki:

إِنَّ الدِّينَ أَمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ
ازدادوا كفراً

(النساء: ۱۳۷)

(İnne'llezîne âmenû sümme keferû, sümme âmenû sümme keferû, sümme'zdâdû küfren)
“O kimseler ki iman ettiler, sonra kâfir oldular; sonra iman ettiler, sonra kâfir oldular; sonra iman ettiler, sonra kâfir oldular; sonra küfürlerini arttırdılar.” (Nisâ, 4/137)

Ne oluyorsun yâ! Sen adam değil misin? Senin sözünün bir kıymeti yok mu? İman ettin, Allah'a söz verdin, yürü Allah'ın yolunda! Ne olursun, biraz meşakkate göğüs ger, sabret! Yok mu sende erkeklik?..

Yâni, iğne yapıyor diye, çocuk gibi bangır bangır bağırarak mısın? Dişçi kerpetenle dişini söküyor diye, ağlayacak mısın? Başına bir olay geldi diye... Sen erkek değil misin biraz sabret, Allah yolunda vefâ göster, sabır göster, sebat göster... Allah sevsin senin güzel huyunu; “Bak kulum vefâlı, verdiği sözden dönmüyor.” diye. Ahdine sâdık olması lâzım.

Burada ne diyor? Hadis-i şeriflere dayalı bir hakikati söylüyor: “—Sen ömrünün geriye kalanını ıslah et, güzel geçir; Allah eskileri siler. Müsterih ol, eski günahlarını siler. Ama sen ondan sonrasını güzel işle!” diyor.

Onun için tevbeyle sıdk ile, aşk ile yapın, tevbenize sadık olun! Allah'ın yolunda fütûr getirmeyin, yan çizmeyin! Gevşemeyin, unutmayın, bırakmayın, terk etmeyin; ayağınız kaymasın!

d. Mallar ve Çocuklar İmtihandır

Son sözü söyleyeceğim. O da güzel!

وَبِهَذَا الْإِسْنَادِ قَالَ أَحْمَدُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَنَّمَا
أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَنَحْنُ نَسْتَزِيدُ مِنَ
الْفِتْنَةِ

TS. 140/17 (*Ve bi-hâze'l-Isnâd*) Yine burâvilerle, bu isnad zinciriyle (*kâle ahmedü*) Ahmedü'bnü Âsımını'l-Antâkî demiş ki: (*Kâle'llâhu teâlâ*) Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*, (*İnnemâ emvâlüküm ve evlâdüküm fitnetün*) Enfâl Sûresi'nden 28. ayet-i kerime bu. Ne demek? Ayet-i kerimenin mânâsını söyleyelim:

أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ

(الأنفال: ٢٨)

(İnnemâ) Ancak ve sadece demek, edât-ı tahsis. (*İnnemâ emvâlüküm ve evlâdüküm*) “Sizin mallarınız, emvâliniz (ve evlâdüküm) ve veledleriniz yâni çocuklarınız, sizin çocuklarınız ve mallarınız ancak ve ancak fitnedir. Mallarınız ve çocuklarınız fitnedir.” (Enfal, 8/28)

Yâni ne demek? İmtihandır. Hepsi bir imtihan, başa bir püsküllü belâ... Bir çetin imtihan sorusudur bunların hepsi. Bakalım malını nasıl kullanacaksın, bakalım evladını nasıl

yetiştireceksin?.. İmtihan bu... Püsküllü, müşkül bir şey.

Bu ayeti okumuş da, arkasındaki cümle çok güzel! Yapıştırıyor Ahmedü'bnü Âsımını'l-Antâkî Hazretleri:

(*Ve nahnü nestezîdü mine'l-fitneh*) “Biz de kalkmışız, fitneyi arttırmak için Allah’a yalvarıp duruyoruz.”

Ne istiyoruz hepimiz? Yâ Rabbi mal ver, yâ Rabbi evlât ver... Aman yâ Rabbi, aman yâ Rabbi!.. Ne istiyoruz? Yâni fitneyi arttırmayı istemiş oluyoruz. “Fitnemi arttır yâ Rabbi, püsküllü belâmı arttır, başıma çorapları daha çok ör!” demiş gibi diyor yâni.

Muhterem kardeşlerim! Mal sahibi olmak keyiflidir, zevklidir. Hakikaten de insanın malı mülkü oldu mu konforlu oluyor, rahat oluyor, arabası güzel oluyor. Veyahut yaya olmaktan arabalı olmak güzel oluyor. Sobasız bir evde içeriye yağmur damlarken teneke bir çatıdan, akan bir çatıdan, içeride tir tir titremekten kaloriferli bir yerde mayışmak, yayılmak daha güzel oluyor. Ohh, kaloriferli bir ev...

Aç durup da böyle, “Ah midem, ah karnım!” demekten, baklavaları, börekleri, kaymakları yeyip de “Ohh!” demek daha güzel oluyor. Yâni güzel! Bunların hepsi herkesin hoşuna giden şeyler, herkesin yutkunduğu şeyler.

Ama imtihan bunlar... Mal imtihan. Neden?.. Allah malı verdi, bakalım sen malının gereğini yaptın mı?

Zekâtını verdin mi, hayrını yaptın mı, müslümanlara yardım ettin mi?..

Camiden çıktık öğle namazında, kadıncağzın birisi:

“—Açım, Allah rızası için para...” diyor.

Döndüm baktım, bir köylü kadın... Olabilir.

Dilencilerin çoğu yalancı... Üç tane, beş tane dairesi oluyor.

Yalan da olabilir ama kadıncağzın tipine baktım, aç da olabilir.

Yâni, kimisi burada tokluktan ölüyor, hastaneye kaldırıyorlar, çok yemiş, midesini yıkıyorlar bilmem ne... Kimisi de öbür tarafta namuslu oluyor, bir şey de isteyemiyor, açlıktan ölüyor. Öylesi de var.

Bizim ihvanımızdan bir kadıncağız vardı... Şuramda hâlâ bir yaradır, saplanmış bir hançer gibi duruyor. Bizim ihvanımızdan bir kadıncağız, oğlu da sakat, geri zekâlı, işe yaramaz bir oğlan... Bundan beş-altı yıl önce, bir kış günü bizim gayretli kardeşlerimiz, kadın derneğimiz var Rumeli tarafında... Onlar Ayvansaray'da, sur gediğinde bulmuşlar bunları... On beş gün bir şey yememiş bu kadıncağız, o özürlü çocuk... On beş gün bir şey yememişler. Kar yağıyor hafif hafif dışarıda, bunlar da o surların kovuğunda kalıyorlar.

Bizim kadın derneğindeki duymuşlar, oraya gitmişler, bunları ziyaret etmişler, görmüşler. Bizim arkadaşlardan birisi de eve almış bunları...

Özürlü çocuk, bu kadar bakımsızlığa dayanamamış. Kadıncağızı evlerine almışlar, bizim arkadaş anlatıyor:

“—Bizim kaloriferli eve getirdik, yıkadık, elbiselerini giydirdik, karnını doyurduk...”

Bir-iki gün içinde o da ölmüş. Neden?.. Bu kadar meşakkate alışmış insan, konfora dayanamaz, ölür. Surda on beş gün aç kalmış, iki gün burada karnı doyunca... Onun midesi yemek yemeği bile unuttu. Ölür. Ama 20. Yüzyıl'da yüzkarasıdır.

Hem de kadın bizim ihvanımızmış. Hocamız'ın zamanında tekkeye gelip giden bir kadıncağızmış. Bizim sosyal organizasyonlarımız nasıl organizasyonsa, böyle bir gerçek fakiri anlayamamışız, bakamamışız ve neticede ölmüşler. Bu anlattığım şekilde.

Bu bir film değildir, acıklı yerli film değildir, olmuş bir hakikattir. Biz böyleyiz işte. Kimisi açlıktan orada ses çıkartmıyor, ölüyor, belki ses çıkartacak takat de kalmadığı için ses çıkartmıyor, kimisi de burada tokluktan bidon dolusu fazla yemeği atıyor dışarıya.

Zaten tabağı tamamen sıyırmayın ha, tabağı tamamen sıyıırırsanız ayıp olur... Ne olacak?.. Biraz kalacak ki kibar olduğunuz anlaşılsın. Tabağı tamamen sıyırmayacaksınız. Çayın yarısını boş bırakın ha, sakın tam içmeyin... Tam içerseniz, amma aç derler size. Vay görgüsüz vay derler. İlle biraz dibinde kalacak, ille biraz tabakta kalacak... İlle biraz ziyan etmeniz lâzım ki, ilerici, kibar bir insan olabilesiniz. Böyle sıyırmak filan...

Hele o çok ayıp. Bir de sıyıracaksın tabağı... Vay görgüsüz vay!.. Dağdan mı indin, nereden geldin?..

Halbuki İslâm'da ne var? İsrâf yok. Ama böyle işte işler.

Mal sahibi oluyoruz ama, malın gerektirdiği görevi yapmıyoruz. Fakirlere bakmıyoruz. Somali'deki kardeşlerimiz, Kenya'daki kardeşlerimiz açlıktan ölüyor; Ayvansaray'daki kardeşlerimiz de ölüyor. Kimisi de tokluktan patlıyor, çatlıyor. İşte malla ilgili imtihanı kaybettik. Zekâtı vermedik, hayrı yapmadık, hasenâtı yapmadık. Bir de o para nereden kazanıldı? Helalden mi, haramdan mı, faizden mi, zinadan mı, fuhuştan mı?.. O da ayrı bir mesele...

Şimdi nereden kazanırsa kazansın, devlete fazla vergi veriyorsa, adam makbul... Vergisiyle ölçülüyor.

Refîi Cevat Ulunay, Brigitte Bardot'un aleyhine bir makale döşemiş, "Seni bilmem ne!" filan diye, "Kötü kadın!" diye. Brigitte Bardot'un adamları, sekreterleri şunları bunları varmış. Türkiye'deki fıkra yazarınının Fransız dilberi aleyhine yazdığı yazıya tekzib gelmiş Fransa'dan... Cevabı ne, çok merak ettim, okudum merakla... Brigitte Bardot diyor ki:

"—Sen beni niye o kadar kötü görüyorsun? Ben Fransız hükümetine senede şu kadar vergi veriyorum!" diyor.

Dini imanını para, ibadethanesi banka, fazilet ölçüsü de vergi... Yâni Refi Cevat Ulunay'ın tenkid ettiği namus tarafları filan önemli değil. Şuraya şu kadar para veriyor ya, tamam...

Paranın kazanılış yeri önemli... Parayla ilgili görevler önemli, sarf ettiği yer önemli... Onları başaramazsan, imtihanı kaybedersin, o zaman püsküllü belâ olur malın sana...

Evlât... Evlâdın kazanılması önemli. Bu nereden evlâdın oluyor senin, bu kadınla nasıl evlendin, nikâhın sahih mi?.. Kimisinin evlenmeden çocuğu oluyor, çocuğu temize çıkartmak için nikâh kıyıyorlar. Önce nikâhsız evlâdı peyda ediyorlar; ondan sonra, çocuk temize çıksın diye nikâh kıyıyorlar. Bu çocuk şimdi normal çocuk oldu mu İslâmî bakımdan?..

Çocuğun kazanılması, iktisâbı, annesi önemli... Sonra yetişmesi önemli... Sonra çocuğa yedirdiğin lokma önemli, terbiyesi önemli...

Çocuğa koyduğun isim bile önemli... Çocuk senden davacı olabilir. Öyle isimler koyuyor ki... Kâfir ismi koyuyor. Şimdi moda oldu, dizi filmlerdeki meşhur artistlerin ismini koyuyor çocuğuna... Nüfus memurları da gelen adama biraz "Höt, o ismi koyma!" filan diyorlar ama, kimisi de kanunları biliyor:

"—Sen bana karışamazsın, memlekette hürriyet var, demokrasi var. Ben bu çocuğun ismini böyle koyacağım!" diyor.

Yüreğin parçalana parçalana duyuyorsun ki, müslüman ana baba çocuğuna, falanca dizi filmdeki falanca artistin ismini koymuş. İsim bile önemli...

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Tabii biz mal ve evlat fitnedir diye, oradan kaçınmayacağız.

Ne yapacağız? Malı helâlinden kazanıp, mâlî vazifelerimizi yapmağa gayret edeceğiz. Evlâdı iyi yetiştirip, iyi bir müslüman olmasına gayret edeceğiz. Ama tabii sorumluluk duyan insanlar da bundan titriyorlar. Yâni, “Biz netice itibariyle, Allah’a dua ederek fitnenin artmasını istiyoruz.” diye, böyle söylemiş bu mübarek.

Görüyorsunuz, İslâm sizin kafanızdaki İslâm tasavvurundan, konseptinden, düşüncesinden ne kadar farklı bir şey değil mi?.. Sizin şimdiye kadar İslâm diye bildiğiniz bir şey var; bir de buralarda bu vaaz münasebetiyle, şu mübareklerin sözlerini okuyarak, dinleyerek karşılaştığımız İslâm var... İnce bir yol yâni, hassas bir şey...

Allah bizi akıllı müslüman eylesin... Hassas müslüman eylesin... Mânevî gerçekleri güzel yakalayabilen insan eylesin... Allah’a güzel kulluk edebilen bir insan eylesin... Huzur-u Rabbi’l- izzete onun sevdiği, râzı olduğu kul olarak varmayı nasib eylesin... Cümlenize, cümlemize, hem sizlere, hem bizlere cennetini, cemâlini müyesser eylesin... İki cihanda bahtiyar eylesin...

Fâtiha-i Şerîfe mea’l-besmele!..

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

25. 03. 1995 - İstanbul

[Bütün TASAVVUF SOHBETLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

